

SYMPOZJA I KONFERENCJE

Andrzej Gaździcki

Komitet Badań Polarnych
przy Prezydium Polskiej Akademii Nauk

XXXIII SCAR BIENNIAL MEETINGS W AUCKLAND, NOWA ZELANDIA, 24 SIERPNIĄ - 3 WRZEŚNIA 2014 R.

Z ramienia Komitetu Badań Polarnych przy Prezydium PAN w dniach od 24 sierpnia do 3 września 2014 r. uczestniczyłem jako "Delegate to SCAR" strony polskiej w obradach XXXIII Scientific Committee on Antarctic Research w Auckland (Nowa Zelandia). Brałem udział w posiedzeniach SCAR Standing Scientific Group on GeoSciences (24 i 29 sierpnia), SCAR Open Science Conference (25-28 sierpnia) i SCAR Delegates` Meeting (1-3 września).

Obrady i sesje naukowe (SCAR Open Science Conference) odbywały się w SkyCity Convention Centre w Auckland a organizacja całościowego programu spoczywała w rękach Lokalnego Komitetu Organizacyjnego pod przewodnictwem Prof. B. Storey`a z Uniwersytetu Canterbury.

W dniu 24 sierpnia wziąłem udział w organizacyjnym spotkaniu SCAR Standing Scientific Group GeoSciences (SSG-GS) na którym został przygotowany program na walne posiedzenie Grupy GeoSciences, które ustalono na 29 sierpnia.

Oficjalna inauguracja SCAR Open Science Conference zorganizowana wspólnie z COMNAP (Council of Managers of National Antarctic Programs) miała miejsce wieczorem 24 sierpnia. Przemówienie powitalne do uczestników wygłosił doradca naukowy premiera Nowej Zelandii Prof. Sir Peter N. Gluckman. Następnie kolejno głos zabierali Mr Rob Fenwick – Chair Board of Antarctica New Zealand, SCAR President Prof. Jeronimo Lopez-Martinez (Hiszpania) oraz COMNAP Chair Prof. Heinz Miller (Niemcy), a maoryski zespół folklorystyczny uzupełnił swoim występem tę oficjalną część.

Sympozja i konferencje

SCAR Open Science Conference

W dniach 25-28 sierpnia w konferencji naukowej – SCAR Open Science Conference stowarzyszonej z XXXIII spotkaniem SCAR w Auckland i trwającej 4 dni uczestniczyło około 1000 naukowców prowadzących badania Antarktyki.

Sesję otworzyli przewodniczący SCAR J. López-Martínez oraz dyrektor wykonawczy SCAR M. Sparrow. Podczas sesji naukowych wygłoszono ponad 400 referatów w 45 sesjach tematycznych oraz zaprezentowano około 500 posterów – dokumentujących najnowsze wyniki badań naukowych prowadzonych w Antarktyce. Było to w dotychczasowej historii tych konferencji największe zgromadzenie badaczy antarktycznego kontynentu, również z największą ilością referatów i posterów.

Na przedpołudniowej otwartej sesji naukowej w dniu 25 sierpnia referaty wprowadzające wygłosili zaproszeni badacze: D. Bergstrom (Australia): *Global messages from Antarctica*, C. Escutia (Hiszpania) *Deciphering past climate and ice sheet dynamic from sedimentary records*, R. Bellerby (Norwegia) *Acidification of the Southern Ocean* oraz T. Naish (Nowa Zelandia) - laureat nagrody SCAR w 2014 r. "*Marta T. Muse Prize for Science and Policy in Antarctica*" z referatem *Paleoclimate perspectives on Antarctic ice sheet sensitivity*. Zaprezentowane wykłady były znakomitym przeglądem szczególnie aktualnych trendów naukowych w badaniach Antarktyki i wzbudziły duże zainteresowanie uczestników tej sesji.

W SCAR Open Science Conference" ze strony polskiej wzięło udział 5 osób: z Instytutu Paleobiologii PAN (A. Gaździcki i W. Majewski), z Instytutu Oceanologii PAN (M. Nowak), z Instytutu Oceanografii Uniwersytetu Gdańskiego (A. Panasiuk-Chodnicka). Byliśmy autorami lub współautorami 7 posterów. Abstrakty referatów i posterów są dostępne u autora niniejszego sprawozdania.

Natomiast w posiedzeniach odbywającego się równolegle w dniach 27-29 sierpnia spotkania Council of Managers of National Antarctic Program (COMNAP AGM) w Christchurch brała udział mgr A. Kruszewska z Instytutu Biochemii i Biofizyki PAN.

Standing Scientific Group GeoSciences (SSG-GS), 24 i 29 sierpnia

W dniu 24 lipca brałem udział w organizacyjnym spotkaniu SCAR Standing Scientific Group GeoSciences na którym został przygotowany

Biuletyn Polarny 19-20

program na walne posiedzenie Grupy GeoSciences w dniu 29 sierpnia. Standing Scientific Group Geosciences (SSG-GS) swoją działalnością obejmuje badania geologiczne, geofizyczne i geodezyjne w Antarktyce. Obecny skład osobowy SSG-GS przedstawia się następująco:

Chief Officer: William Berry Lyons, Ohio State University, USA;
Deputy Chief Officer: Jesús Galindo-Zaldívar, University of Granada, Hiszpania, Secretary: Naresh C. Pant, University of Delhi, Indie.

Obradom w dniu 29 lipca przewodniczyli: Chief Officer: William Berry Lyons i Deputy Chief Officer: Jesús Galindo-Zaldívar. Po przyjęciu programu obrad przez uczestników W.B. Lyons przedstawił dokonania grupy za ostatnie 2 lata, to jest od czasu ostatniego spotkania grupy w Portland (20 lipca 2012, XXXII SCAR). Uczestnicy przyjęli sprawozdanie przewodniczącego GSSG.

Następnie Sekretarz SSG-GS Naresh C. Pant omówił przygotowania do kolejnego XII już International Symposium on Antarctic Earth Science (XII ISAES), które odbędzie się na Goa (Indie) w dniach 13-17 lipca 2015 r. W dalszej części przedstawił wstępny program sesji naukowych oraz wycieczek terenowych i zaprosił przedstawicieli nauk o Ziemi do wzięcia udziału w powyższym sympozjum. W czasie tego sympozjum planuje się zorganizowanie specjalnej sesji paleontologicznej oraz wsparcie dla młodych naukowców z APECS (Association of Polar Early Career Scientists). Organizatorzy sympozjum przewidują opublikowanie wyników w specjalnej serii wydawniczej *Geological Society of London*.

Następnie kierownicy projektów badawczych SCAR prezentowali postępy w realizacji programów badawczych: C. Escutia (Hiszpania) omówiła dotychczasowe wyniki programu PAIS -*Past Antarctic Ice Sheet Dynamic* – projekt dotyczy szczegółowej analizy ewolucji antarktycznej pokrywy lodowej w zapisie czasowym i jej współczesnej interakcji na granicy z oceanem. Następny program badawczy SERCE „*Solid Earth Responce and Cryosphere Evolution*” przedstawiła T. Wilson (USA). Projekt ten opiera się na analizie interakcji pomiędzy litosferą i kriosferą, uwzględniając dynamikę pokrywy lodowej i jednocześnie zmiany poziomu oceanu światowego w warunkach ocieplania się klimatu. Przedstawiono również dokonania w ramach projektu ADMAP *Antarctic Digital Magnetic Anomaly* (prezentowany przez M. Ghidę (Argentyna), GIANT *Geodetic Infrastructure in Antarctica* (A. Caprę) oraz *GeoHeritage* (Ch. Carsona) –

Sympozja i konferencje

projekt dotyczący ochrony ważnych stanowisk geologicznych i paleontologicznych w Antarktyce.

W czasie posiedzenia Grupy został zgłoszony formalny wniosek przez przedstawiciela Włoch Dr M. Pompilio o powołanie w ramach Standing Scientific Group GeoSciences (SSG-GS) eksperdzkiej grupy, która zajmie się badaniem wulkanów Antarktyki. Zaczątkowy skład tej grupy stanowi 9 przedstawicieli z czterech krajów (Włochy, Wielka Brytania, USA i Korea Południowa).

Następnie delegaci narodowi poszczególnych krajów przedstawili raporty dotyczące wyników badań naukowych z zakresu nauk o Ziemi prowadzonych w Antarktyce. Zaprezentowany przeze mnie raport ze strony polskiej dotyczący nauk o Ziemi oraz Polski Raport dla SCAR za lata 2013-2014 w załączeniu.

Wzmiankowane raporty są dostępne na stronach internetowych Komitetu Badań Polarnych PAN (<http://kbp.pan.pl>) i SCAR (<http://www.scar.org>). Chciałbym również podkreślić, że polskie dokonania w zakresie nauk o Ziemi w Antarktyce są znaczące i bierzemy m.in. aktywny udział m.in. w realizacji projektu ACE/ PAIS.

Ostatnim punktem posiedzenia SSG-GS było przedstawienie przez Chief Officer'a: W. B. Lyons'a budżetu Grupy SSG-GS na 2015 r. w wysokości 29 tys. \$US i 23 tys. \$US na rok 2016 w zależności od możliwości finansowych SCAR - do zatwierdzenia przez SCAR Delegates Meeting.

SCAR Delegates` Meeting (1-3 września)

SCAR – Naukowy Komitet Badań Antarktyki stanowi organizację pozarządową należącą do ICSU (International Council of Science). Polska została przyjęta do SCAR w 1978 r. SCAR odbywa swoje spotkania co dwa lata naprzemiennie z posiedzeniami państw-stron konsultatywnych Układu o Antarktyce (ATCM), na których poza obradami plenarnymi typu organizacyjnego i statutowego organizowane są sesje naukowe i prace zespołów w ramach stałych grup roboczych.

Członkostwo w SCAR stwarza możliwości polskim badaczom wpływania na światową politykę naukową w badaniach Antarktyki, gdzie są prowadzone głównie badania biologiczne i w zakresie nauk o Ziemi w oparciu o Polską Stację im. *H. Arctowskiego*.

Biuletyn Polarny 19-20

XXXIII Spotkanie Delegatów SCAR w Auckland rozpoczęło się 1 września o godzinie 8: 45 powitaniem przez przewodniczącego SCAR J. López-Martíneza (Hiszpania) oraz doradcę naukowego premiera Nowej Zelandii Prof. Sir P. N. Gluckmana. Następnie delegaci przyjęli program obrad zaplanowany na kolejne trzy dni.

W posiedzeniach „XXXIII SCAR Delegates` Meeting” w dniach 1-3 września 2014 r. udział wzięli delegaci, reprezentujący 39 krajów. Byli nimi przedstawiciele Executive Committee, Delegates, Union Members, Associate Members, Secretariat, Local Organizing Committee i Observers. Stronę polską reprezentował niżej podpisany.

Następnym punktem programu obrad było rozpatrzenie aplikacji o przyjęcie Republiki Czeskiej i Islamskiej Republiki Iranu do SCAR jako Associate Membership. Przedstawiciel Republiki Czeskiej prof. M. Bartak (Masaryk University, Faculty of Science, Brno) przedstawił dotychczasowe osiągnięcia w zakresie prowadzonych przez ten kraj badań naukowych w Antarktyce w oparciu o Czeską Stację Antarktyczną „G.J. Mendel” na Wyspie J. Rossa w sektorze Półwyspu Antarktycznego. Drugą aplikację o przyjęcie do SCAR przedstawił w imieniu Islamskiej Republiki Iranu Dr Vahid Chegini, dyrektor Irańskiego Narodowego Instytutu Oceanografii (Teheran). Islamska Republika Iranu nie posiada własnej stacji antarktycznej, natomiast prowadzi badania we współpracy z innymi krajami m. in. z Malezją. Zamierza w niedalekiej przyszłości zbudować własną stację antarktyczną oraz odpowiedniej klasy statek badawczy.

Po szerokiej dyskusji i głosowaniach Republika Czeska i Islamska Republika Iranu zostały przyjęte w skład SCAR jako Associate Membership i są to kolejne 37 i 38 państwa w rodzinie SCAR.

Następnie dyrektor wykonawczy SCAR M. Sparrow poinformował Delegatów, że kolejne kraje: Austria, Kolumbia, Kazachstan, Arabia Saudyjska, Tajlandia i Turcja są zainteresowane przystąpieniem do SCAR, jednak dotychczas nie wpłynęły od powyższych krajów oficjalne aplikacje.

W kolejnym punkcie obrad dyskusja dotyczyła opłat związanych z członkostwem w SCAR. Generalnie wszystkie kraje członkowskie wnoszą regularnie coroczne opłaty. Dyskutowano co należy w przyszłości zrobić jeśli któryś z krajów członkowskich będzie zalegał z opłatami ponad 2 lata. Polska wraz z 13 innymi krajami jest w kategorii D i od 2013 roku terminowo opłaca składki roczne w wysokości 12,400 US\$.

Sympozja i konferencje

Następny punkt obrad prowadził przewodniczący SCAR J. López-Martínez, który poinformował, że 2 vice-przewodniczących SCAR S. Marensi (Argentyna) i Y-D Kim (Korea) kończą swoje kadencje w bieżącym roku i zapowiedział na 3 września wybory dwóch nowych vice-przewodniczących SCAR na lata 2014-2018.

W dalszej kolejności przedmiotem dyskusji były sprawy naukowe. W tym punkcie obrad były przewodniczący SCAR Prof. M.C. Kennicutt (USA) przedstawił dokument formułujący priorytety naukowe w Antarktyce podjęte w ramach programu "SCAR Science Horizon Scan" podczas spotkania w Christchurch (NZ) w lipcu 2014 r. i opublikowany w *Nature* (Comment) 2014, 512: 23-25, zatytułowany **Six priorities for Antarctic Science**. Dotyczą one: 1 - *Define the global reach of the Antarctic atmosphere and Southern Ocean*, 2 - *Understand how, where and why ice sheets lose mass*, 3 - *Reveal Antarctica's history*, 4 - *Learn how Antarctic life evolved and survived*, 5 - *Observe space and the Universe* i 6- *Recognize and mitigate human influence*. Ten znaczący dokument będzie miał zasadniczy wpływ na kształtowanie dalszej polityki naukowej w badaniach antarktycznych.

W dalszej kolejności zostały przedstawione raporty Standing Scientific Groups: przez Chief Officerów SSG Physical Sciences, SSG Life Science i SSG Geosciences oraz naukowe programy badawcze: *Astronomy and Astrophysics from Antarctica* (AAA) przewodniczący J. Storey (NZ); *State of the Antarctic Ecosystem (AntEco)* przewodniczący A. Terauds (Australia); *Antarctic Thresholds-Ecosystem Resilience and Adaptation* (Ant-ERA) przewodniczący J. Xavier (Portugalia); *Antarctic Climate Change in the 21st Century* (AntClim21), B. H. Bromwich; *Past Antarctic Ice Sweet Dynamice* (PAIS) przewodnicząca C. Escutia, (Hiszpania) i *Solid Earth Responses and Influence on Cryospheric Evolution* (SERCE) przewodnicząca T. Wilson (USA) W dyskusji Delegacji wysoko ocenili dokonania poszczególnych SSGs i wyrazili zgodną opinię, że powyższe programy badawcze powinny być kontynuowane a zainteresowani powyższymi projektami naukowcy są zaproszeni do naukowej współpracy.

Dalsze obrady dotyczyły znaczącej inicjatywy podjętej już podczas XXXII Spotkania SCAR w Portland w 2012 r. a dotyczącej "*The International Polar Partnerships Initiative*" czyli m.in. bliskiej współpracy z IASC (International Arctic Science Committee). Tę problematykę przedstawił delegatom Dr V. Rachold (Executive Secretary, IASC). Ta bliska współpraca obu polarnych organizacji zaowocowała już w przeszłości zorganizowaniem

Biuletyn Polarny 19-20

w 2008 r. wspólnej SCAR/IASC konferencji naukowej w St. Petersburgu w Rosji oraz kolejnymi dwiema konferencjami podczas IV Międzynarodowego Roku Polarnego (2007-2008). Podjęty program współpracy zacieśnia się i w Auckland podjęto decyzję, że w 2018 r. wspólna konferencja SCAR/IASC odbędzie się w 2018 r, podczas XXXV posiedzenia SCAR w Davos (Szwajcaria).

Dobrze układa się także współpraca SCAR z Antarctic Treaty Consultative Meeting (ATCM) i Committee for Environmental Protection (CEP), przykładem tego są ostatnie spotkania w Brukseli 2013 i Brasillii (2014), z European Polar Board oraz z ICSU. W Auckland odbyło się spotkanie delegacji SCAR z przedstawicielami ICSU.

Następnie Vice President SCAR K. Lochte (Niemcy) przedstawiła program stypendialny SCAR/COMNAP oraz możliwości finansowania ze środków SCAR.

Ważną inicjatywą SCAR i Fundacji Trinker są znaczące wyróżnienia „*The Marta T. Muze Prize* w wysokości 100 tys. USD. W roku 2014 r. otrzymał to wyróżnienie Prof. Tim Naish z Antarctic Research Centre, Victoria University, Wellington (NZ).

APECS (Association of Polar Early Career Scientists). APECS jest międzynarodową, interdyscyplinarną organizacją zarówno dla studentów i doktorantów oraz młodych pracowników nauki zainteresowanych badaniami regionów polarnych. SCAR wspiera działania APECS, przez finansowanie sympozjów i warsztatów naukowych. Należy zatem zachęcać polskich młodych badaczy do starania się o środki finansowe, które są możliwe do uzyskania z SCAR.

SCAR Website – dyrektor wykonawczy SCAR M. Sparrow i R. Badhe sekretarz SCAR poinformowali delegatów, że obecnie jest modernizowana strona internetowa SCAR oparta o konsultacje z wszystkimi grupami SCAR. Aktualny adres strony to: <http://www.scar.org>

National Reports – wszystkie kraje członkowskie są zobowiązane składać raporty do SCAR z zakresu swojej działalności naukowej w Antarktyce. Polska terminowo to zobowiązanie wypełnia. Polski raport do SCAR (za lata 2013-2014) w załączeniu.

Finance: SCAR Finance Committee któremu przewodniczył B. Storey (NZ) przedstawił rozliczenia finansowe za lata 2012-2013, oraz propozycję budżetu na 2014-2016 r. Należy tutaj przypomnieć, że podstawą

Sympozja i konferencje

finansowania SCAR są składki zróżnicowane w zależności od kategorii członkostwa (kategorie od A do E). Godnym odnotowania jest również fakt, że w 2014 r. SCAR został wyróżniony nagrodą Prince Albert Foundation (Monaco) w wysokości 40.000 tys. euro a środki te zostaną przeznaczone na badania naukowe.

Ostatnim punktem obrad były wybory dwóch vice-prezydentów SCAR na kadencję w latach 2014-2018. Delegaci w głosowaniu tajnym wybrali na powyższe stanowiska: prof. dr Azizana Samara z Malaysian Antarctic Research Centre w Kuala Lumpur (Malezja) oraz prof. dr Terry Wilson z Uniwersytetu Stanowego Ohio w Columbus (USA).

Następne posiedzenie XXXIV SCAR i Open Science Conference odbędą się w Kuala Lumpur w Malezji w dniach od 19-31 sierpnia 2016 r. Przeprowadzono również wybory na gospodarza XXXV SCAR i Open Science Conference w 2018 r. Delegaci w tajnym głosowaniu wybrali Davos (Szwajcaria).

Przewodniczący SCAR Prof. J. López-Martinez 3 września o 15:10 zamknął XXXIII Posiedzenie SCAR.

Pełna dokumentacja z posiedzeń SCAR Delegates` Meeting będzie dostępna na stronie internetowej Scientific Committee on Antarctic Research (Cambridge, UK) na stronie internetowej (<http://www.scar.org>).

Podczas 33. Posiedzenia SCAR w Auckland (2014) Republika Czeska została przyjęta jako 35 państwo w poczet państw członków SCAR. Delegacja Republiki Czeskiej wraz z autorem sprawozdania. Od lewej: Josef Elster, Andrzej Gaździcki, Milos Bartak i Victor Kamicky.